

NO kleine marterachtigen en waterspitsmuis

locatie Westfriesedijk N239 Noord-Holland

projectnummer 410145.04
definitief
25 januari 2019

NO kleine marterachtigen en waterspitsmuis

locatie Westfriesedijk N239 Noord-Holland

projectnummer 410145.04

definitief
25 januari 2019

Auteurs

A.M. Posthumus

Opdrachtgever

Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
08-03-2019	definitief	ing. R.H. van Trigt	R.J. van Helden

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doel	1
1.2	Huidige situatie	1
1.3	Voorgenomen werkzaamheden	1
2	Methode	3
2.1	Werkwijze kleine marterachtigen	3
2.2	Werkwijze muizenonderzoek	4
2.2.1	Overzicht inventarisaties waterspitsmuis	7
3	Resultaten	8
3.1	Kleine marterachtigen	8
3.2	Waterspitsmuis	8
3.3	Belang projectgebied	9
4	Effectbeoordeling	10
4.1	Toetsingskader	10
4.2	Toetsing resultaten onderzoek	10
5	Conclusies	12
5.1	Resultaten onderzoek	12
5.2	Kleine marterachtigen	12
5.3	Waterspitsmuis	12
6	Bronnen	13

Bijlage 1 Impressie projectgebied

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De Provincie Noord-Holland is voornemens om de doorstroombmogelijkheden en de verkeersveiligheid van de N239 nabij Aartswoud en Winkel te verhogen. Om het beoogde resultaat te bereiken wordt de huidige situatie op verschillende punten aangepast. Een van deze punten is de bestaande fietsburg over de Ringsloot langs de Westfriesedijk te Aartswoud.

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten (Wet natuurbescherming). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Om deze reden is reeds een Natuurtoets uitgevoerd (Antea Group, januari 2018).

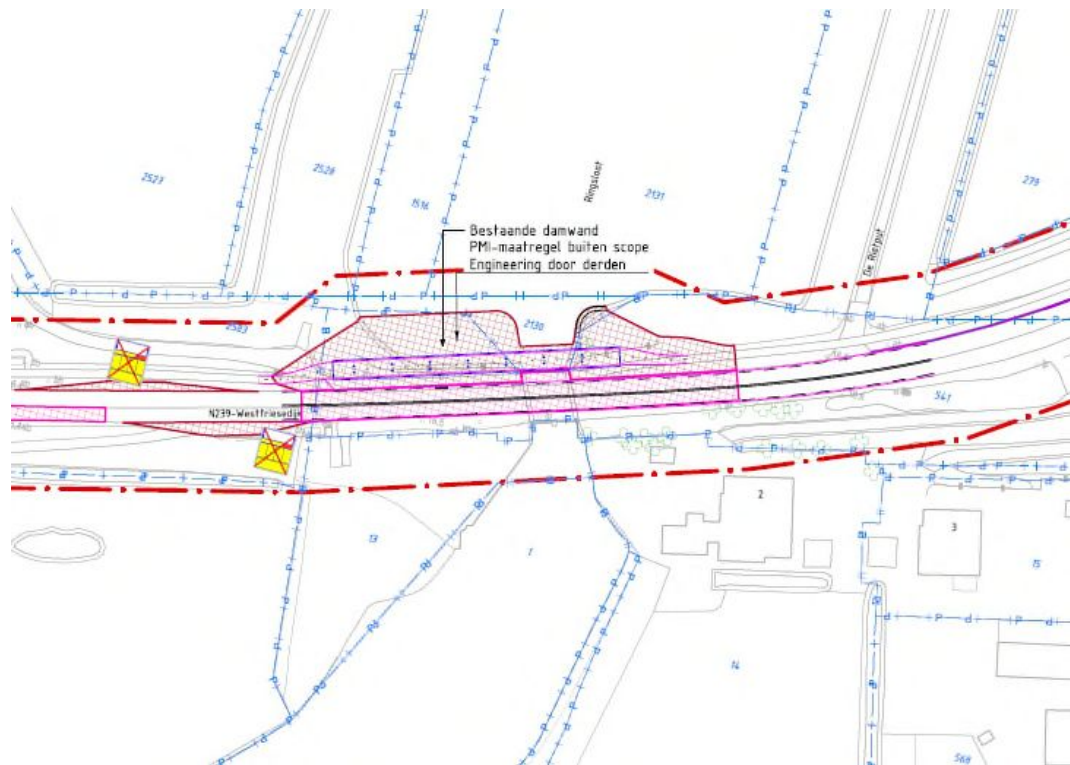
Op basis van de Natuurtoets (2018) en advies van de RUDNHN (mei 2018) blijkt dat het projectgebied mogelijk geschikt biotoop biedt voor kleine marterachtigen en de waterspitsmuis. De aanwezigheid van deze soorten kan niet op voorhand worden uitgesloten. Om het daadwerkelijke gebruik van het projectgebied voor deze soorten vast te stellen is nader onderzoek uitgevoerd. De resultaten van het nader onderzoek zijn in voorliggende rapportage beschreven.

1.2 Huidige situatie

Het projectgebied is gelegen in veenweidegebied nabij Winkel (gemeente Hollands Kroon, provincie Noord-Holland) direct grenzend aan en ten noorden van de autoweg N239 nabij de brug over de Ringsloot. Ten westen van de Ringsloot betreft het een bosschage (en dijktaalud). Ten oosten van de Ringsloot betreft het een weiland.

1.3 Voorgenomen werkzaamheden

Om ter hoogte van de Ringsloot een separate fietsbrug aan te kunnen leggen wordt de aanwezige bosschage aan de noordwestzijde van de huidige brug verwijderd. Verder vinden werkzaamheden plaatsvinden in de berm aan de noordoostzijde van de huidige brug.

Blad 2 van 16

2 Methode

2.1 Werkwijze kleine marterachtigen

Het onderzoek naar beschermde kleine marterachtigen heeft zich gericht op de mogelijke aanwezigheid van bunzing, hermelijn en wezel. Het onderzoek is uitgevoerd door een deskundig ecooloog en volgens de richtlijnen omschreven in Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming' (provincie Noord-Brabant, 2017). Hierbij hebben er in de periode van 28 juni 2018 tot en met 8 augustus 2018 twee marterboxen met lokstoffen en cameravallen in het onderzoeksgebied gestaan (zie Figuur 2.1 en 2.2). De marterbox bevat een cameraval waarmee opnames worden gemaakt waarbij na afloop de aan- of afwezigheid van kleine marterachtigen kan worden vastgesteld.

Figuur 2.1. Onderzoeksgebied kleine marterachtigen (rood kader) en locaties marterboxen en cameravallen (blauwe stip) Bron: Globespotter, kaart 2017.

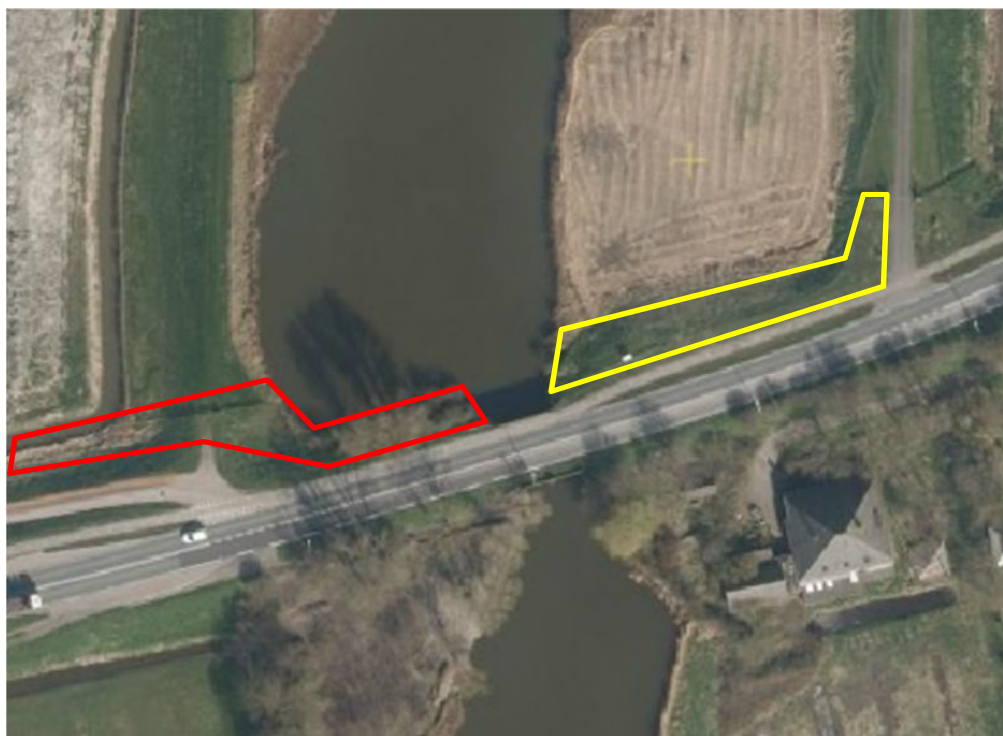
Figuur 2.2. Impressie van het onderzoek, wildcamera en marterbox in het projectgebied.

2.2 Werkwijze muizenonderzoek

Het onderzoek naar beschermde muizensoorten heeft zich gericht op de mogelijke aanwezigheid van de waterspitsmuis. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de IBN methode door een deskundig ecooloog. Op 5 oktober 2018 zijn twee raaien uitgezet waarbij bij elke raai tien vallenparen zijn uitgezet op plaatsen waar de kans om de waterspitsmuis te vangen het hoogst werd ingeschat (zie Figuur 2.3, 2.4 en 2.5). In totaal zijn 40 inloopvallen uitgezet. Gedurende twaalf dagen hebben de vallen vergrendeld in het veld gestaan met voer¹ (het zogenaamde pre-baiten). In deze periode kunnen de muizen wennen aan de vallen. Hierna zijn de vallen op scherp gezet en zijn zes vangrondes gelopen, met tussenpozen van twaalf uur tussen elke vangronde (zie Tabel 2.1). De gevangen muizen zijn gedetermineerd en vervolgens vrijgelaten. Dit onderzoek is uitgevoerd in oktober 2018.

Bij elk vallenpaar is tevens een inloopbuisje geplaatst voorzien van voer (sluierstaart visvoerkorrels). In totaal zijn 20 inloopbuisjes geplaatst. Deze buisjes zijn op 19 oktober 2018 verzameld en onderzocht op de aanwezigheid van keutels van de waterspitsmuis.

¹ Het aas bestond uit pindakaas gemengd met havermout, aangevuld met verse wortel, aardappel, graan, gedroogde visjes, sluierstaart korrel, geconcentreerde visvoer tabletten en meelwormen .

Figuur 2.3. Onderzoeksgebied waterspitsmuis waarbij raai 1 (rood kader) en raai 2 (geel kader) zijn weergegeven. Bron: Globespotter, kaart 2017.

Figuur 2.4. Opstelling inloopvallen en inloopbuisje.

Figuur 2.5. Impressie onderzoeksgebied locatie raai 1 en raai 2.

2.2.1 Overzicht inventarisaties waterspitsmuis

In Tabel 2.1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van de onderzoeken.

Tabel 2.1. Data en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Datum	Activiteit	Weersomstandigheden
05-10-2018	Plaatsen van de inloopvallen en inloopbuisjes	50 % bewolking, windkracht 2 (Z), geen neerslag, 18°C
17-10-2018	Op scherp zetten	50 % bewolking, windstil, geen neerslag, 16°C
18-10-2018	Controle 1 avond	80 % bewolking, windkracht 1 (NO), geen neerslag, 10°C
18-10-2018	Controle 2 ochtend	70 % bewolking, windkracht 2 (NO), geen neerslag, 14°C
19-10-2018	Controle 3 avond	50 % bewolking, windstil, geen neerslag, 4°C
19-10-2018	Controle 4 ochtend	70 % bewolking, windstil, geen neerslag, 10°C
20-10-2018	Controle 5 ochtend	90 % bewolking, windstil, geen neerslag, 6°C
20-10-2018	Controle 6 avond	70 % bewolking, windkracht 2 (ZW), geen neerslag, 7°C

3 Resultaten

3.1 Kleine marterachtigen

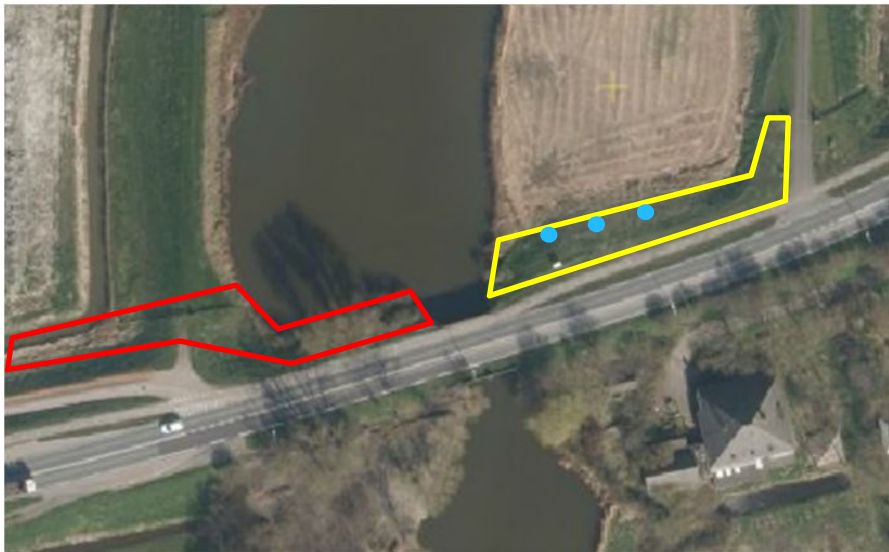
Op de camera's in beide marterboxen en de cameravallen zijn geen waarnemingen van kleine marterachtigen vastgelegd. Er zijn wel waarnemingen van de huisspitsmuis vastgelegd.

3.2 Waterspitsmuis

In totaal zijn zes exemplaren van de waterspitsmuis aangetroffen in raai 2, ten oosten van de Ringsloot (zie Figuur 3.1 en Figuur 3.2). Deze inloopvallen bevonden zich onderaan en tegen het dijktaalud aan. Tevens zijn in drie inloopbuisjes (raai 2) keutels van de waterspitsmuis aangetroffen.

In raai 1 zijn geen waterspitsmuizen aangetroffen in de vallen. In de inloopbuisjes zijn geen keutels van waterspitsmuis aangetroffen.

Overige aangetroffen soorten betreffen de gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, veldmuis, dwergmuis en bosmuis. In totaal zijn 42 exemplaren (inclusief waterspitsmuis) gevangen (zie Tabel 3.1).

Figuur 3.1. Onderzoeksgebied waterspitsmuis waarbij raai 1 (rood kader), raai 2 (geel kader) en de plaatsen waar de waterspitsmuis is aangetroffen (blauwe stippen) zijn weergegeven. Bron: Globespotter, kaart 2017.

Tabel 3.1. Aantallen gevangen muizen per raai.

Soort	Raai		Totaal aantal
	1	2	
Gewone bosspitsmuis	-	2	2
Dwergspitsmuis	-	1	1
Waterspitsmuis	-	6	6
Veldmuis	-	4	4
Dwergmuis	7	-	7
Bosmuis	18	4	22
Aantal	25	17	42

Figuur 3.2. Gevangen exemplaren van de waterspitsmuis.

3.3 Belang projectgebied

Het projectgebied bevat elementen welke worden benut door de beschermde waterspitsmuis. De waterspitsmuis is ten oosten van de Ringsloot gevangen, onderaan tegen het dijktafval (raai 2). Er zijn geen exemplaren gevangen in de vochtige rietvegetatie, wat geschikt biotoop voor de waterspitsmuis is. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de rietvegetatie kort was gemaaid en de dekking hierdoor minimaal was. Het talud van de dijk is beschermd met basaltkeien welke zijn begroeid met gras. De open ruimtes tussen de met gras overgroeide basaltkeien bieden, op basis van het uitgevoerde onderzoek, voldoende dekking voor de waterspitsmuis. Voor de waterspitsmuis is functioneel leefgebied aanwezig in het projectgebied ten oosten van de Ringsloot.

Gezien de afwezigheid van exemplaren en keutels van de waterspitsmuis heeft het projectgebied ten oosten van de Ringsloot (raai 1) geen specifieke functie (belang) voor de waterspitsmuis.

Kleine marterachtigen zijn niet aangetroffen in het projectgebied. Wegens de afwezigheid van de kleine marterachtigen heeft het projectgebied geen functie (belang) voor de kleine marterachtigen.

4 Effectbeoordeling

4.1 Toetsingskader

De bunzing, hermelijn, wezel en waterspitsmuis zijn nationaal beschermde soorten en worden in de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermd in artikel 3.10. Voor soorten behorende bij artikel 3.10 van de Wnb zijn een aantal verbodsbepalingen opgesteld. Ruimtelijke ingrepen en activiteiten mogen in principe geen effecten veroorzaken die deze verbodsbepalingen overtreden. Wanneer er sprake is van een overtreding, dient bij het bevoegd gezag een ontheffing voor het voornemen aangevraagd te worden. Onder bepaalde voorwaarden kan deze worden verleend.

De verbodsbepalingen vermeld in artikel 3.10 staan hieronder uiteengezet. In paragraaf 4.2 wordt onderbouwd of onderstaande verbodsbepalingen als gevolg van het voorliggende voornemen worden overtreden en of er noodzaak is tot het aanvragen van een ontheffing. (De verbodsbepalingen genoemd in lid 1c is niet aan de orde bij de kleine marterachtigen en de waterspitsmuis).

Artikel 3.10 Wet natuurbescherming – Nationaal beschermde soorten
Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

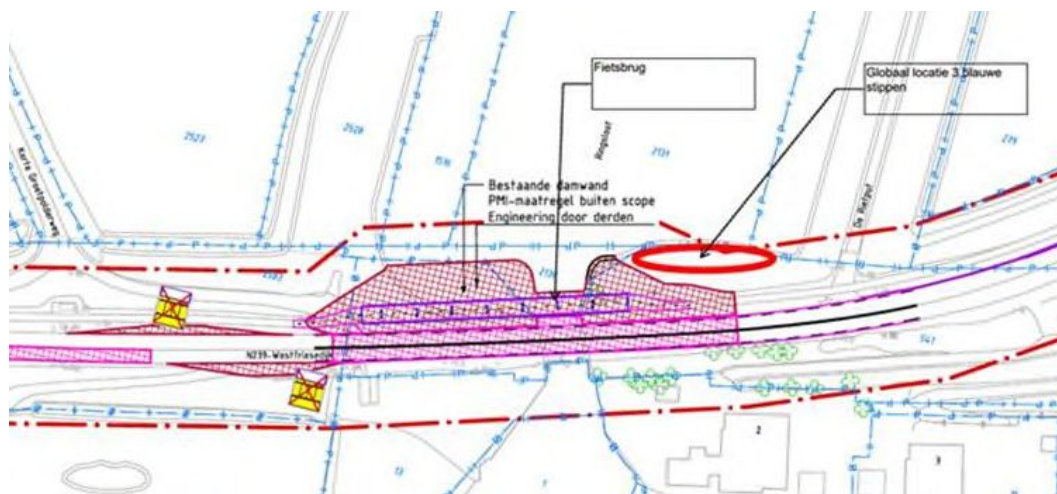
- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;**
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;**
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

4.2 Toetsing resultaten onderzoek

In de Wet natuurbescherming (artikel 3.10, lid 1ab) is het verboden om individuen te doden en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bunzing, hermelijn, wezel en waterspitsmuis te beschadigen of te vernielen. De waterspitsmuis is aangetroffen in het projectgebied. De bunzing, hermelijn en wezel zijn niet aangetroffen tijdens het onderzoek.

Het projectgebied heeft geen functie voor de kleine marterachtigen. Met betrekking tot de bunzing, hermelijn en wezel zijn er geen vervolgstappen noodzakelijk.

Voor de waterspitsmuis is functioneel leefgebied aanwezig ten oosten van de Ringsloot (raai 2). Er zijn individuen waargenomen onderaan en tegen het dijktaalud aan. Tevens zijn aan de oostzijde van de Ringsloot keutels van de waterspitsmuis aangetroffen in de inloopbuizen. Ten westen van de Ringsloot zijn geen individuen en keutels van de waterspitsmuis waargenomen.

Figuur 4.1. Locatie aangetroffen waterspitsmuizen (rood vak) en de geplande werkzaamheden aan de fietsbrug over de Ringsloot.

Op basis van bovenstaande Figuur valt het leefgebied van de waterspitsmuizen binnen het projectgebied. De locatie zelf wordt fysiek niet aangetast. Actueel leefgebied van de waterspitsmuis wordt niet aangetast door de werkzaamheden. Echter, door de werkzaamheden zal sprake zijn van verstoring binnen het projectgebied. Hierdoor vindt een overtreding van de verbodsbepalingen Wnb plaats. Voor deze verstoring is een ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusies

5.1 Resultaten onderzoek

Soort	Bevindingen
Kleine marterachtigen	Het is uit te sluiten dat (verblijfplaatsen van) kleine marterachtigen in het projectgebied voorkomen.
Waterspitsmuis	De waterspitsmuis is aangetroffen in het projectgebied aan de noordoostzijde van de Ringsloot in het talud.

5.2 Kleine marterachtigen

Kleine marterachtigen zijn in het projectgebied niet aangetroffen. Het projectgebied heeft geen functie voor de kleine marterachtigen. Met betrekking tot de bunzing, hermelijn en wezel zijn er geen vervolgstappen vanuit de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

5.3 Waterspitsmuis

In het projectgebied zijn waterspitsmuizen aangetroffen aan de noordoostzijde van de Ringsloot. De soort is gevangen in de ruige vegetatie op het talud van het dijklichaam. Ten westen van de Ringsloot zijn geen exemplaren en keutels aangetroffen. Voor de waterspitsmuis is functioneel leefgebied aanwezig in het projectgebied ten oosten van de Ringsloot.

Als gevolg van de werkzaamheden vindt geen fysieke aantasting plaats van het leefgebied van de waterspitsmuis. Echter, het leefgebied valt wel binnen het projectgebied en hierdoor is verstoring van de soort niet uit te sluiten. Hierdoor vindt een overtredingen van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (artikel 3.10) plaats. Voorafgaand aan de werkzaamheden is een ontheffing Wnb noodzakelijk.

6 Bronnen

Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming.
Versie 13 oktober 2017.

Antea Group, 2018. Natuurtoets Westfriesedijk N239.

Bijlage 1 Impressie projectgebied

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN

E. info@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2018

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.